

NAGYKÖRÖS és VIDEKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadónivalai: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.	Főszerkesztő: M a g y a r K á z m é r.	Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2 50 K
Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.	Feladó szerkesztő és lapfajladonos: D. Tóth Ferenc.	VIDEKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyen szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyitárja szeptember 50 fill.

Végző erőfeszítések.

Az entente, amely még ezelőtt néhány hónappal igen nagy hangon beszélt és amelynek sajtójában még igen gyakran ismétlődtek a Berlin és Bécs elfoglalására vonatkozó frázisok és jóslatok, most egész más hurokat pendít meg. Az a nagyszerűen megcsinált visszavonulás, amelyet az orosz hadsereg végzett, természetesen a szövetséges haderők nyomásának hatása alatt, igen súlyos következményekkel járt az entente többi államaira nézve. Az orosz sereget ugyan részben sikerült megmenteni e visszavonulással, de szinte úgy látszik a dolog, mintha ezzel szemben Anglia került volna kellepcébe. Legalább erre mutatnak azok a kétségbeesett erőfeszítések, amelyeket az entente a Balkánon kénytelen léteérékében kifejtjen.

Szinte sajnálja az ember Európá leg hatalmasabb államait, Angliát és Franciaországot, amelyek eddig mindig főlegnyesen és vállvetve kezelték a kis Balkán államokat, ha látja, hogy most miképpen könyörögnek Romániának, hogy ne hagyja az entente, Angliát és Franciaországot elveszni.

Hogy mi lesz a Balkánon kifojtett végző erőfeszítéseknek, a Balkánon most lefolyó hatalmas diplomáciai csa-

tának végző eredménye, kinek fog kedvezni a Balkán államok döntése, azt ma nem tudhatjuk, de valljuk meg, a mi számunkra nem is olyan nagyon fontos, mint az entente számára. Mert ha a mi számunkra is olyan fontos lenne, mint az ő számukra, akkor mi is nagyobb erővel és sulyal szólának bele a lent folyó tárgyalásba, mint ahogy tesszük.

Nekünk ma meg kell elégednünk, sőt örömmel kell tudomásul vennünk azt a változtatást, amit számunkra az jelent, hogy eddig az angol alsóházban még csak halványan sejtetni sem volt szabad, hogy esetleg Anglia nem győz, ma pedig maga Anglia miniszterelnöke, Asquith ki merte mondani az angol parlamentben, hogy a haza ellensége az, aki optimista. Anglia győzni fog, ez biztos, mondta Asquith, csak éppen nem szabad számítani rá.

Mi pedig hidegen, bizonyos pesszimizmussal néztük az eseményeket, de a legutóbbi idők bennünket is optimistákká tettek. És nálunk nem akad sajtóorgánium, nem akad felelős államférfi, aki úgy akarná az ország néphangulatát befolyásolni, hogy eltiltja az optimizmustól.

De igen, mi ma már lehetünk optimisták, mert ha a harctereken lefolyó

események, amelyek számunkra ugyan eredményt, vagy az ellenség eredménytelenségét jelentik, nem is adnánk elég okot arra, hogy optimisták legyünk (pedig ezt igazán nem mondhatjuk), akkor azok az események, amelyek a Balkánon lefolytak, azok az erőfeszítések, amelyeket kizárólag csak az entente diplomatai tesznek odak, az a harc, amelyet a zöld asztal mellett vívunk meg ellenségeinkkel és amely harcot mi egyáltalán nem provokáltuk, azok is jogot, joggimert adnak arra, hogy valóban optimisták legyünk és az optimizmusból merítsünk erőt a harc további folytatására, a küzdelem és kitartásra, egészen a végsgyőzelemig.

A drágaság ellen legjobb orvosság a szövetekezés.

Lejünk be azért a Nagyköri „HANGULAT” Értékelő és Fogazatos Szövetkezésére. Egy ületés és egyszersmindenkora 20 korona. Betartkoznunk még mindig lehet: Lapunk kiadóhatalma: A Gazdasági Egyesületben. Az Iparoskörben. A „Saalay”-féle Olv. egyetlen.

A ki tehát a drágaság ellen védekezni akar az álljon az oszvetkezési eszmé mellett.

T Á R C A.

Ujnonnan kezdett pályá.

írta: Magyar Kázmér.

Most hat esztendője nyáron, levelet vitt a posta messzi Zalából szép kies Gödöllőre. Hozzám írták. Ajánlás és kérdés volt a levelelben. A báránid gazdaság egyik juhász, névszerint Tüttő György érdekében emeli föl körö szavát a levél rója, akit földművelésikolára szeretne besegíteni. Államköltségen, természetesen. Jár továbbá, hogy nem gyerek ember már az illető. Hanem 25 esztendő a legény és igen okos jóra való, tisztességes, szorgalmas, hiséges, tőrekvő stb. akiv-i bizony nem vallana szégyent bácsika, már mint én.

Gödöllőn nyaralltam és akkor már betegkedni kezdtem (rebesgették is, hogy nyugdíj lesz a vége nem sokára) — amit hogy az is lett. Nem szerzett a levél valami nagy örömet, sőt indulatosan dobtam az asztalra, s olyasfajta mormogtam, hogy — Hát még mit?!

Egész nap rossz kedvű voltam. Nem is válaszoltam a kis hűgomnak csak másnap.

Azon bosszankodtam, hogy mindenki feselege a mai világban, sorsával pedig nincs megelégedve senki. És mindenki tudományos pályára törekszik, oklevél után sóvárogának, vagyis „állást” akarnak, munka és dolog helyett; igazgatni, intézkedni szeretnének az emberek.

Lám ez a juhász legény is ott lent Báránodon, ez a Tüttő Gyurka! Mert mi a levél szerint azok közül a Tüttők közül való is is, akik felől Malonyay néprajzi leírása olyan bensőségesen és melegen emlékezik meg. Amde igaz is az! külön is írt a György felől. Juhász népek, a zalai apátságot szolgádják régi idők óta sok nemzedékben keresztül és ime, hogy nyomda-festékek érintette a nevüket, már nem birnak magukkal. Györgynek, már detogál birka, meg a kampós bot; botosipánásra vágyakozik, onnan meg intézősége perze. Aztán — üztem-füztem gondolataimat — mi lesz majd a Gyurka híres faragásvaizental, azokkal az ékes botokkal „tikresekkel”, gyufatartókkal

és egyebekkel, amelyek a népművészet munkásai közé ő kelmét bejuttatták? A bizsókot is sutba vágna aztán bizonyosan.

Nem, nem! Nem szabad azt a legényt elszeíteni az ősi foglalkozási köréből, ahol az iparkodó, jóra való munkára, juhász ember ezental is ép olyan szükség lesz, mint ennek előtte volt.

De hát mindezt hogyan foglalja levélbe az ember s ép most, mikor izületi gyulladás kínoz? De mástrész lehet-e telegezni így egyoldalulag, a másik fél meg hallgatásos nélkül? Nem — no.

Legokosabb is, ha magamhoz rendelem a Gyurit, ha beszélék a fejével. Lebeszéltem a tervről. Úgy lesz az legtehetősebb. Had jöjjön fel Gödöllőre a legény és hozza el a faragványait is, melyek iránt Malonyay a kiváncsiságot csak úgy is felkeltette már.

Így történt, hogy a Báránodon nyaraló járásbírónk kimerítő választ helyett néhány soros levélkét kapott csupán és — egy postautalványt, a legény föl és leutazási költségerőli szólót.

(Folytatása következik.)

nál. Belgrádi várügyik Zimony városára néhány lövést adtak le, de nem találtak.

Hágeri allambornagy,
vezérkari főnökeiyezet.

A német vezérkar jelentése:

Nyugati hadszíntér:
Az ellenség áttörési kísérleteit tegnap is folytatta anélkül, hogy bármilyen sikert ért volna el. Sok helyen azonban igen érzékeny veszteséget szenvedett. Loosnál az angolok ismét grókok alkalmazásával támadást intéztek ellenünk, amely teljesen hatástalan maradt. Ellenátadásunk jókora erényesség mellett 20 tiszt és 750 főnyi legénységét ejtettünk foglyul. Ezzel itt a hadifoglyok száma a tisztelket belevéve 3397-re emelkedett. 9 újabb gépfegyvert zsákmányoltunk. Soucheznál, Angresnél, Rochiucournál és egyebütt, a champagnei egész arcvonalon az Argonneok lábáig a franciák támadásait kivétel nélkül visszavertük. Soumain vidékén az ellenség a helyzet csodálatos félreismérésével lovaslőmégeket is hozott elől, amelyeket természetesen nyomban összelőtűnt, mire megfutamodtak. A támadások elhátrálásán szász tartalékseregnek és a majnafrankfurti hadosztály csapatai tüntették ki különösen magukat. Az Argonneokban fellemerői állásunk megjavítása céljából az ellenséges állások ellen egy kis előretörtést intéztünk, mely a kívánt eredményt meg is hozta és ezen felül 4 tiszt és 250 főnyi legénység elfogását is eredményezte. A combesi magaslant tegnapelőtt és tegnap az ellenséges hadállás széles arcvonalát kitérjedés: robbantásokkal elpusztítottuk és betemetítettük.

Kéleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregporfia: Az ellenség, amelyet tegnap Dünaburg délnyugati arcvonalon visszavaszorítottak, megkísérelte, hogy egy hátrább fekvő állásban kitartson, megfutamodtak és kiverített. A Dryszvaltól délre lovasharcok folytak.

Eichhorn vezérezredes hadseregének eredménye a Vilnai csatában, amelyben az ellenséget a Narocz-i Szmergen-Wischnew vonalon túlrá vertük vissza. Hadifoglyaink száma 70 tiszt, 21908 főnyi legénység, 3 ágyú. 79 géppuska és nagy-számba málya, amelyet a sietve visszavonuló ellenségek hátra kellett hagynia. A szákmány mennyiségét, gyors előnyomulást miatt csak most állhatók össze. Az eddig jelentett számok ebből az összegben nincsenek benne. Szmergontól délre támadások tovább halad. Wischnetól északra áttörtük az ellenség hadállását, az alkalmam 24 tisztet, 3300 főnyi legénységet fogtunk el és 29 géppuskát zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg, tábornagy hadseregporfia: A hidfők, Baranowiczitől keletre harc után birtokunkban vannak. 350 hadifoglyott került nekünk be.

Mackensen tábornagy hadseregporfia: A helyzet változatlan.

Lissingen tábornagy hadseregporfia: Az átkelési a Styren Lucktől feléle kikényszerítették. A nyomás alatt az oroszok Dubnóitl északra az egész arcvonalon visszavonulásban vannak.

Legfelsőbb vezérkar jelentése.

A török vezérkar jelentése:

Dardanella-front:

A helyzet változatlan. Különböző irányokba küldött földerlő csapatainak az Anatólia-szakaszon és Keresivadere környékén két ellenséges földerlő osztagtjrt törbe csalták és foglyul ejtették. Hirtelen támadással az ellen-

séges lövészárkokban nagymennyiségű fegyvert, municiót, telefonvezetékeket és mászkész hadianyagot zsákmányoltunk. A többi frontról nincs jelenteni való.

Halálóás. Lapunk zártaok értesülünk, hogy Papp Imre ny. kir. törvényszéki bíró f. hó 29-én delután elhunyt.

Városi listellátás. A közlemezési bizottság szombatot tartott ülésben bejelentették, hogy a város közönségnek listiszükségletét sikerült kedvezően beszerzeni. Szerződésileg biztos tottak szállításra 2000 métermássa szombolyai buza listet. Ezen listismennyiség állítólag rövidesen megérkezik. 75 kilogramosleptonbált zsákokban kerül majd forgalomba. Mindazok tehát, akik előjegyzéseket eszközöltek, rövidesen elsődren: finom szombolyai listet fognak kapni és amint halárjuk 86 filléres ország-árón.

Mennyi már a megszállott ország területét? Német, tehát megbízható számitás szerint a szövetségesek által eddig megszállott orosz terület akkora, mint Franciaország fele, vagyis kerekésben 268 ezer négyzsd kilométer. Magyarország területéhez arányosítva pedig 31000 négyzsd kilométer híján: annyi, mint Magyarország egész területe, mely t. l. 299.000 négyzsd kilométer. — A megszállott területen jövőre annyi gabonát és takarmányt lehet majd termelni, — hogy Németország, Magyarország és Ausztria összes szükségletét bőven ki lehet vele elégíteni.

Vasárúk legmagasabb ára. A kormány ma rendezetben szabályozta a réz-és nikkellárak pótlásaiul szolgáló öntött és kovacsolt vasárúk maximális árát. A rendezet, amely ma lépett életbe, részletesen közli az öntött és kovacsolt vasárúknak maximális árát, a kicsinyben és nagyban való eladásnál.

A rekvirált, de még át nem vett gabona. Több faluban előfordult, hogy jóllehet már az új gabonát viszik eladásra, a mult évi termésből még mindig van készlet a gazdáknál, mert azt a hatóság rekvirálta, de még el sem szállította s így ki sem fizette. A Gazdaszövetség több oldalról történt tudakozására kérdést intézett az iránt, mi lesz sorsa ezeknek a készleteknek s eladhatók-e azok? Illetékes helyen erre azt a felvilágosítást adták, hogy a hatóság által rekvirált, de még el nem szállított és át nem vett gabona másnak el nem adható. A gabonarekvirálók központ a községi előljárások utján felhívta a termelőket, hogy jelentsek be a még el nem szállított rekvirált készleteket. A központ ki fogja küldeni a szükséges szákokat s az elszállításkor a gabonát nyomban kifogja fizetni.

A vadászársaság tagjai. Felmerrült eset alkalmából a belügyminiszter elvi jelentőségt döntésben mondotta ki, hogy midőn a község vadászterületét bérbé veszi valaki oly engedménnyel, hogy maga mellé társakat vehet, az ilymódon létrejött társaság még nem egyelét és annak tagjai alapszabály nélküli egyetbe való belepés miatt nem büntethetők.

A vámőrök malmok ellenőrzése. A vámőrök malmok működéseknek állandó és szigorú ellenőrzés tárgyában miniszteri rendelet jelent meg. Sok panasz haláltszott a vámőrök malmok ellen egy a miatt, hogy a gabonából kevés és nem mindig megfelelő listet örölnek mint a miatt is, hogy tul-

magas örési díjak vagy vámot szednek. A rendelet szerint megengedhető: A vámőrök malom az örés al kerülő gabonának tíz százalékánál vagyis egy tízrészdelén nem magasabb örési díjat, vámot szed. 2. A daráló malom a darálás végett oda vitt gabonának nyolcz százalékánál nem magasabb örési díjat vagy vámot szed. Minden ezt meghaladó vagy váj díjazás kérését, szedését, vagy elfogadását a törvény szerint büntetik. A vámőrök malom tulajdonosa a vámot a gabonából és nem az trieménnyből (a listéből) szedheti. ezért a vámot örés, örés előtt vagy a megörölt gabona minden örleményét levonás nélkül köteles kiszolgáltatni. Ugy a vámőrök malomhoz, mint a darálóhoz fordult minden félnek joga van, hogy a vámot, az ősrűdiat ne természetben, hanem a gabona megfelelő értéke szerint készpénzben szolgáltassa ki. Ez a díj kilogrammonként I. Az örésnél: 1. buza után 3.—8., rozs után 3. árpa után 3.—4., kétszeres után 3.—4. fillért. II. A darálásnál: 5. árpa után 2.—4.—6. Zab után 2.—4.—7. tengeri után 2.—3. fillért meg nem haladhatja. Minden malom és daráló köteles a feleket a jelenlétes idejének megfelelő sorrendben kiszolgálni. A gabona átvetelének számot ad a jelentkezőnek és hasonló számot erősít a számot az átvétl szákokra is. Az örés (darálás) az örökös sorrendjében végzi és a megörölt készletet az átvétl félnek jelentkezőknek kiszolgáltatja.

Vásár. Vasárnap zajlott le Kecskeméten a Szent-Mihály-napi országos vásár, melynek kormáit nagyban megbénoította a has tott több állatok felhaljálásának tiltalma és az elmaradhatatlan folyó zuhogó eső, mely valószínűleg átka a vásárosoknak. A gyalozásvásár másnap híntott volt nagyobb lendülettel. Azonban mint most mindig és mindenütt, a vásárban is nagy volt a drágaság.

A fogyasztók gabona bevásárlási jogát a miniszterium a l. évi október hó 15-ig meghosszabbította s Budapesti székesfőváros lakosainak megengedte, hogy az ország egész területén bármely termelőtől vásárolhatnak gabonát. Figyelemreztetnek a termelők, hogy a budapesti lakosoknak csak az esetben adjanak el gabonát, ha ezek a hatóság által kiadott vagy láttamozott okiratlan bizonyítvány személyazonosságukat és családlágyakait számt. írre az okiratra az eladó jegyezze fel, hogy a vevő mikor és mennyi gabonát vásárolt s a feljegyzést írja alá.

Ag 58vi mezőgazdasági munkákra való szabadságolása tárgyában a legénység részére a m. kir. honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a következő munkárad adnak szabadságot: 1. Őszi szántásra és vetésre, talajelőkészítésre a tavaszi vetésekre, 2. kukorica, burgonya, kukorépra és dohányészésre, szüretre, 3. len és kender készítésre. A szabadságolási idő két hét. Csak a harctér mögött állomásozó pöttestéknél, intézeteknél és különböző alakulatoknál szolgáló legénység fog a katonai kiképzéshez és a menetzásadalmiak készlenéhez helyezéséhez fizető hadiállvétel érdekek figyelembevételével szabadságoltni. Az említett gazdasági munkákra szükséges szabadságot az l-letők egyének által kihallgatáson (rapporton) személyesen előterjesztett kérelmek, minden kérvényből és községi bizonyítvány bemutatása nélkül fog engedélyezni.

Feltámasztás a tanácsok figyelmé felhívjuk Faragó Jenő má hirdetését.

Kiadó földek.

Göblyös Sándor tanító a nyilasi és felsőjárasi 45—45 hold területi tanyás földjére haszonbérlet vagy felesszántót keres, mindkét birtokon nagy területű kapás földek vannak. Értekezheti VI. ker. 5. sz. alatt a tulajdonossal. 1-2

Uj. Farkas Laci karmester

éritesi a zenekedvelő közönséget, hogy hang
:: jegy ismeretével ::

hegedű órákat ad.

Tanít magyar nótákat
cigányosan mérsékelt
:: díjazásért. ::

Házhoz bárhova eljár.

Szíves pártfogást kér.
Lakik: I. ker. Távaasz-u. 56.

Ingyen lakás. Özv. H. K. ss Kálmáné urnó IV. ker. 339. sz. házában az udvari lakás, mely áll egy szoba s konyhából, november hó elsejétől gyermektelen házaspár részére csekély szolgáltatás fejében, díjtalanul rendelkezésre áll. Értekezni lehet fenti szám alatt a tulajdonossal. 3-3

Kiadó házak.

Két szoba és konyhából álló utcai lakás azonnal, is esetleg november 1-től kezdve kiadó IV. 455. sz. alatt. Értekezheti Kiss József vasúti vendéglősnél. 1-3v

szabadalmazott és törvényesen védett
vetőmagcsávazószert

„ANTISPORAZÓ”

VITA

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetéssel és használati utasítással szolgálunk a vezérlésűlők.

SCHWARZ ÉS TAUBER
nagykereskedők, NAGYKANIZSA

Hazai és külföldi szakértők megállapították hogy az „Antisporazó-Vita” az összes vetőmag felé, de elsősorban az ország hazájában állományban fogyasztott búzának csávázására a legmegfelelőbb és így a mezőgazdaságnak nélkülözhetetlen.

NAGYOTHALLÓ?

Fülzugásban szenved?

Nincs többé sükettség és fülzugás, ha a legújabb szabadalmazott

„Dobhártyaszzerű hallókészüléket”

hordja. Sulya egynegy gramm, fülbeteve kívülről nem látható. Felőttek, gyermekek hordhatják. Prospektust — lapunkra való hivatkozással — ingyen küld:

Faragó Jenő,

Budapest, IX., Mester-u. 34.

Telefon, József 28—63. 3—12

Uj temetkezési vállalat!

Tisztelettel értes tem Nagyköros város és vidéke közönséget, hogy Kertész Gyula úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokorsókóbból, ternő és bársonnyal való bevonásra alkalmas fakorsókóbból, valamint a legdszebb kivitelű sirkoszorukóbból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legneveztebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdszebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászokcsimat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyim mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizetenni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,
röfös kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sirkoszorukóban!

Hirdetéseket jutáryosárban vesz fel
lapunk kiadóhivatala.

Mindenféle
gazdasági gépek:

U. M. Bächer ekék, Melichár vetőgépek, Tárcsás boronák, mérlegek és ehhez való sulyok, a legolcsóbb árakon beszerezhetők:
NEU JAKAB gabonakereskedő gazdasági gépraktárában.

Széky Albert villanyerőre berendezett könyvnyomdája Nagyköros.

A temetéshez gyászokcsit és lovat ingyen adok!

Nagykörosön ma egyedüli kartelen kivültemetkezés